

|                                                                    |                                   |                                                            |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------------|
| <b>Dokumentansvarig</b><br>Verksamhetschef för Måltidsverksamheten | <b>Gäller från:</b><br>2025-03-13 | <b>Upprättad:</b><br>2025-01-07                            |
| <b>Godkänd av</b><br>Familjeförvaltningen                          | <b>Reviderad:</b><br>ÅÅÅÅ-MM-DD   | <b>Handlingsid:</b><br>VO Hämtas från metadata i Evolution |

## INTYG FÖR SPECIALKOST/AVVIKANDE KOST

|                            |                         |
|----------------------------|-------------------------|
| Barnets namn:              | Personnummer:           |
| Förskola/skola/ Fritidshem | Avdelning/årskurs:      |
| Vårdnadshavarens namn:     | Telefonnummer hem/mobil |
| Vårdnadshavarens namn:     | Telefonnummer hem/mobil |

**Barnet/ eleven är överkänslig/ allergisk mot**  
**(Separat intyg från dietist/ läkare)**

**Kost av andra skäl**  
**(Intyg från vårdnadshavare)**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Laktos som dryck<br><input type="checkbox"/> Laktos i tillagad mat<br><input type="checkbox"/> Mjölprotein<br><input type="checkbox"/> Gluten<br><input type="checkbox"/> Nötter, mandel, jordnötter, sesamfrö<br><input type="checkbox"/> Övrig matkänslighet, <i>skriv nedan i rutan</i><br><i>kompletterande information</i> | <input type="checkbox"/> Ägg<br><input type="checkbox"/> Fisk<br><input type="checkbox"/> Skaldjur<br><input type="checkbox"/> Fågel<br><input type="checkbox"/> Sojaprotein<br><input type="checkbox"/> Annan baljväxt, <i>skriv i rutan</i><br><i>kompletterande information</i> | <input type="checkbox"/> Kost utan fläskkött<br><input type="checkbox"/> Vegetarisk kost med mejeri & ägg<br><br><b>Separat intyg enl. rutin (se sida 2)</b><br><input type="checkbox"/> Anpassad kost |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Kompletterande information

|  |
|--|
|  |
|--|

### Kompletterande uppgifter

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Barnet/ eleven har utretts för sin födoämnesöverkänslighet av läkare<br><input type="checkbox"/> Läkare/ dietistintyg bifogas<br><input type="checkbox"/> Mitt barn kan få en allvarlig allergisk reaktion<br><input type="checkbox"/> Handlingsplan vid allergisk reaktion har upprättats i förskolan/skolan/fritidshem |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                              |                              |
|------------------------------|------------------------------|
| Datum                        |                              |
| Vårdnadshavarens underskrift | Vårdnadshavarens underskrift |
| Namnförtydligande            | Namnförtydligande            |

**Blanketten ska undertecknas av båda vårdnadshavare och lämnas till ansvarig pedagog/mentor som därefter vidarebefordrar till berörd personal** som t.ex. kök, hemkunskapslärare, fritidshemspersonal, skolsköterska.

## Riktlinje – Specialkost inom förskola

Specialkost erbjuds av medicinska, etiska och religiösa skäl till barn och elever inom förskola, skola och fritidshem i Sjöbo kommun. Laglig rätt till specialkost har man också om önskemålet har ett samband med de diskrimineringsgrunder som har fastställts i diskrimineringslagen

### Syfte

Syftet är att säkerställa rutiner och ansvarsfördelning vid hantering av specialkost. Riktlinjerna omfattar all verksamhet inom barn- och utbildning, och ska ses som en vägledning för rektorer, pedagoger, måltidspersonal, skolsköterskor och vårdnadshavare.

### Målsättning

Målsättningen är att alla barn ska serveras god och näringsriktig mat och att såväl vårdnadshavare, personal och barn ska känna sig trygga i de olika måltidssituationerna. Riktlinjerna är ett led i barnomsorgen och skolans kvalitetssäkring av måltiderna som ska tillgodose att det finns tydliga rutiner och metoder för specialkosten.

### Vad är specialkost?

#### Specialkost av medicinska skäl

Till exempel diabetes, celiaki, laktosintolerans, mjölkproteinallergi.

#### Religiösa skäl, funktionsvariation, övriga anpassning efter diagnos av legitimerad sjukvårdspersonal

Alternativ anpassad kost på grund av ovanstående skäl ska erbjudas så långt som möjligt samt ska följa gällande skolmatsedel i stort.

### Intyg

- **Intyg för specialkost av medicinska skäl** krävs ett separat intyg från legitimerad dietist eller läkare för att säkerställa att barnet/eleven får rätt kost i syfte att:
  - inte utesluta nödvändiga näringsämnen som annars kan leda till hämmad tillväxt och bristsjukdomar
  - upptäcka eventuell outredd bakomliggande sjukdom
  - kontinuerlig uppföljning sker av allergisjukdomen med läkare/ dietist
- **Intyg för kost av andra skäl, såsom etiska, religiösa**, krävs intyg från båda vårdnadshavare.
- **Intyg för specialkost vid funktionsvariation** som kräver anpassad kost ska intyg utfärdas av behandlande läkare, exempelvis på BUP alternativt skolsköterska. Intyget ska förnyas årligen.

För barn och elever som har livslång restriktion (ex. glutenöverkänslighet, diabetes) räcker ett intyg för hela förskole- och skoltiden i Sjöbo kommun.

För barn med allergier ska intyget förnyas vid förändringar. Visas lämpligen i skolans kök vid varje stadiövergång

För barn och elever som behöver kost av andra skäl ska intyget förnyas vid stadiövergångar eller om det skett någon förändring.

### Ändring av kost

Vårdnadshavare är ansvariga för att informera **ansvarig pedagog/mentor som därefter vidarebefordrar till berörd personal** som t.ex. kök, hemkunskapslärare, fritidshemspersonal, ev skolsköterska, m.fl.

## Övergripande ansvar

Det övergripande ansvaret för all verksamhet i förskola, fritidshem och skola har ansvarig rektor

## Kökspersonalens ansvar

Kökspersonalen ansvarar för att förvaring, tillagning och servering följer gällande livsmedelslagstiftning samt ansvarar för att tillagningen sker enligt intyg gällande barnet/eleven. Kökspersonalen ansvarar för märkning av specialkosten så att korrekt mat serveras till rätt barn/ elev.

Kökspersonalen samverkar vid behov med skolsköterska och/ eller pedagog i samband med nyanmälningar eller förändringar av specialkosten.

Enhetschef för Måltidsverksamheten har det övergripande ansvaret i Sjöbo Kommun för att kökspersonalen får den utbildning som krävs för specialkost.

Kök inom förskola och skola ska hållas fritt från nötter, mandel och sesamfrö

## Rektor och pedagogers ansvar i förskolan

Pedagogisk personal inom förskolan ansvarar för att korrekt maträtt serveras till rätt barn.

Vid inskolningssamtalet frågas vårdnadshavare om behov av specialkost och information ges om vad som behöver planeras gällande specialkosten. All personal informeras snarast.

Blankett för beställning av specialkost och övriga dokument/ intyg förvaras enligt respektive förskolas rutiner.

För alla nya specialkosterna ska en beställning göras till köket av pedagog i förskolan

Pedagog/ rektor avbeställer specialkost till köket när kosten inte är aktuell längre

Rektor ansvarar att förskolepersonalen har rätt utbildning och förutsättningar för att följa dessa rutiner.

## Rektors ansvar i skola och fritidshem

I skolans information till hemmet för nya elever ska det framgå hur man går till väga för att kunna beställa specialkost.

Måltidsamtal med skolsköterska och köksansvarig kan erbjudas i syfte att vårdnadshavare och elev ska känna förtroende och trygghet med måltiderna som serveras i skolan/ fritidshem.

Måltidssamtalet genomförs vid behov så länge eleven är i behov av anpassad kost. Vid dessa samtal medverkar elev och/ eller vårdnadshavare beroende på elevens ålder och mognad, ansvarig kökspersonal/ enhetschef för Måltidsverksamheten och av rektor utsedd skolpersonal/ skolsköterska.

### **För alla nya specialkosterna ska en beställning göras till köket av pedagog/ rektor i skolan**

Blankett för beställning av specialkost och övriga dokument/ intyg förvaras enligt respektive skolas rutiner.

### **Pedagog/ rektor avbeställer specialkost till köket när kosten inte är aktuell längre**

Rektor ansvarar att skolpersonalen har rätt utbildning och förutsättningar för att följa dessa rutiner. Rektor är ansvarig för att informera elever och vårdnadshavare om att skolan är fri från nötter, mandel och sesamfrö

Rektor är ansvarig för att en gång om året i enlighet med det systematiska arbetsmiljöarbetet följa upp så att dessa rutiner är användarvänliga och fullgoda.

## **Pedagogers ansvar i skolan**

För alla nya specialkost ska en beställning göras till köket av pedagog/ rektor samt lämna information om specialkosten vidare till berörd skolpersonal och skolsköterska.

### **Pedagog/rektor avbeställer specialkost till köket när kosten inte är aktuell längre**

Pedagogisk personal inom skolan ansvarar för att korrekt maträtt serveras till rätt barn. Ansvaret åligger pedagoger/skolpersonal som följer med klassen till matsalen samt skolpersonal som äter pedagogisk måltid. Efter ålder och mognad tar eleven själv ansvar.

Rektor ansvarar att skolpersonalen har rätt utbildning och förutsättningar för att följa dessa rutiner.

## **Skolsköterskans ansvar i skolan**

Skolsköterskan följer upp elevernas behov av specialkost i hälsosamtalet.

Om behov finns, ansvarar skolsköterskan för att kalla till måltidsamtal med elev/ vårdnadshavare, skolpersonal samt ansvarig köksansvarig/ enhetschef för Måltidsverksamheten i samband med nyanmälningar eller vid förändringar av kosten.

Skolsköterska kan utfärda intyg för anpassad kost när behov föreligger, t ex om eleven behöver separerad kost. Detta gäller endast då den ordinarie matsedeln följs.

## **Vårdnadshavares ansvar**

Vårdnadshavare är ansvariga för att information om barnets/elevens behov av specialkost delges pedagog/mentor inom förskola/ fritidshem/ skola.

Om behovet av specialkost förändras eller upphör är det vårdnadshavares ansvar att informera förskolan/ fritidshem/skolan. Vårdnadshavare ska då de anmäler barnet/elevens frånvaro alltid meddela att specialkosten ska avbeställas.

## **Tillbud/olycksfall i samband med måltider**

Tillbud och eller olycksfall ska alltid omedelbart rapporteras till rektor.

Rektor ansvarar för att informera om händelser som sker i samband med intag av måltider till ansvarig kökspersonal och skolpersonal samt till skolsköterska.

Kökspersonal registrerar i sin tur om händelsen i Egenkontrollen för livsmedelshygien samt rapporterar händelsen till ansvarig enhetschef som tillsammans med rektor gör en analys för utredning och åtgärdsinsatser.